

OFFENTLIGE UDGIFTER 15. juni 2018

DEBATINDLÆG

Embedsmændenes lommeregner. Er der en læge tilstede?

Skrevet af

Erik Bjørsted
Cheføkonom

Jonas Schytz Juul
Analysechef

I årevis har de økonomiske ministerier haft lommeregner, som kan beregne afledte effekter af lavere skatter eller lavere overførselsindkomster. Men når det drejer sig om de afledte effekter af de penge vi bruger på uddannelse, daginstitutioner, infrastruktur mv., undlader man ofte at indregne de positive effekter.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Undskyldningen lyder bl.a., at der mangler empiriske undersøgelser. Det fremgår af Finansministeriets nye redegørelse om dynamiske effekter af offentlige udgifter. Den undskyldning er dog for letkøbt.

Undersøgelser viser, at når børn bliver passet i gode dagdaginstitutioner, så arbejder forældrene flere timer. Empiriske undersøgelser viser også, at børn, der er blevet passet i gode daginstitutioner, opnår bedre resultater i skolen, får en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet og opnår højere indkomster. Det er også bredt anerkendt, at uddannelse er en god investering, fordi personer med uddannelse typisk opnår højere løn, og er mindre arbejdsløse end personer uden uddannelse.

Forskningen kan godt være svær at oversætte til de makroøkonomiske modeller. Der er tit tale om langsigtede effekter. Hvornår indtræffer gevinsten af, at ens barn er blevet stimuleret i en god daginstitution, hvor stor er effekten i et givent år? Denne usikkerhed gælder dog også effekten af lavere skatter.

Alligevel regner Finansministeriet på skattelettelserne og angiver en effekt år for år. Og selvom der er usikkerhed i beregningerne, så indgår de afledte effekter alligevel direkte i finanslovsforhandlinger.

Finansministeriet har heller ingen empiriske undersøgelser, som viser, at lavere registreringsafgift eller lavere afgifter på alkohol og tobak får lønmodtagerne til at arbejde flere timer. Her **antager** man blot, at afgiftslettelserne virker på samme måde som indkomstskattelettelser.

Effekten indregnes endda med det samme. Og én krone som forventes at komme fra denne højest usikre afledte effekt, er iflg. Finansministeriets principper præcis lige så god som én krone i hånden i en finanslov.

Når det gælder skatter og afgifter, er ministerierne villige til at lave antagelser. Det gælder ikke de offentlige udgifter.

Det blev helt tydeligt i en beregning fra Finansministeriet, der viste, at det vil øge arbejdsudbuddet med 900 personer, hvis vi sænker afgifterne på sundhedsskadelige varer som alkohol og tobak svarende til EU-minimum. De 3,4 mia. kr. det koster at sænke afgifterne, kan iflg. beregningen uden problemer tages fra sundhed, uden der er nogen negative effekter herfra. Man fristes til at spørge: "Er der en læge tilstede?"

I Danmark kræver vi mange skatter ind. Alligevel er vi blandt de rigeste lande i OECD. Vi har relativt generøse overførselsindkomster. Alligevel er vi blandt de seks lande i OECD, hvor flest står til rådighed

for arbejdsmarkedet.

Noget må vi gøre rigtigt med de mange skattekrone vi kræver ind, og det skal med i ligningen.

Bragt i Berlingske d. 15. juli 2018